

[Time : 3 Hours ]

[Marks : 100]

**N. B.1. All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.**

**2. All questions carry equal marks(20 marks each).सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत (प्रत्येकी 20 गुण)**

**3. Each question has an internal option. प्रत्येक प्रश्नाला अंतर्गत पर्याय दिलेला आहे.**

Q. 1. A) Explain the thoughts of Ranade as a 'Father of Indian Economy'.

अ) 'भारतीय अर्थव्यवस्थेचे जनक' म्हणून रानडे यांचे विचार स्पष्ट करा.

**Or किंवा**

B) Discuss Mahatma Gandhi's ideas of Swaraj.

ब) महात्मा गांधींच्या स्वराज्याच्या विचारांची चर्चा करा.

Q. 2 A) Analyse Rabindranath Tagore's views on Nationalism .

अ) रवींद्रनाथ टागोरांच्या राष्ट्रवादावरील विचारांचे विश्लेषण करा

**Or किंवा**

B) Discuss V. D. Savarkar's work about Hindu Nationalism.

ब) हिंदू राष्ट्रवादाविषयी वि. दा. सावरकरांनी केलेल्या कार्याचे विवेचन करा.

Q. 3 A) Examine Gopal Ganesh Agarkar's Views on Social reforms in India.

अ) गोपाळ गणेश आगरकर यांचे भारतातील सामाजिक सुधारणांविषयीचे मत तपासा.

**Or किंवा**

B) Explain in detail the work of Dr. Babasaheb Ambedkar on the removal of Untouchability.

ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे अस्पृश्यता निवारणाविषयीचे कार्य स्पष्ट करा.

Q. 4 A) Explain Pandit Nehru's views on Democratic socialism.

अ) पंडित नेहरूंचे लोकशाही समाजवादाबद्दलचे विचार स्पष्ट करा.

**Or किंवा**

B) Elaborate on the key features of Ram Manohar Lohia's Socialism.

ब) राम मनोहर लोहिया यांच्या समाजवादाची प्रमुख वैशिष्ट्ये विशद करा.

Q. 5. Write short notes on any two of the following. खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा.

A) Satyagraha. अ) सत्याग्रह.

B) Rabindranath Tagore's thoughts on Indian Independence.

ब) रवींद्रनाथ टागोर यांचे भारतीय स्वातंत्र्याविषयीचे विचार.

C) Dr. Babasaheb Ambedkar's idea of democracy.

क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची लोकशाहीची कल्पना.

D) Jawaharlal Nehru's contribution to nation building.

ड) जवाहरलाल नेहरूंचे राष्ट्र उभारणीतील योगदान.

\*\*\*\*\*